

Dosarul nr. 3r-141/24
2-24023530-01-3r-27052024

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (V. Sîrbu, A.Braga, V. Negru)

DECIZIE

12 iunie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Diana Stănilă

examinând recursul depus de Compania de Asigurări „Intact Asigurări Generale”
Societate pe Acțiuni, reprezentată de avocatul Angela Popil,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
CA „Intact Asigurări Generale” SA către Banca Națională a Moldovei privind
contestarea actelor administrative individuale,
împotriva încheierii din 29 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
declarat inadmisibilă acțiunea,

c o n s t a t ă :

La data de 29 februarie 2024 CA „Intact Asigurări Generale” SA a depus cerere de
chemare în judecată către Banca Națională a Moldovei, solicitând anularea deciziei
Băncii Naționale a Moldovei privind refuzul avizării nivelului reținerii proprii anuale
aferent riscurilor transmise în reasigurare a CA „Intact Asigurări Generale” SA, expusă
în scrisoarea nr. 09- 02114/380/6743 din 23 decembrie 2023, anularea hotărârii
Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 24 din 29 ianuarie 2024 și a
hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 155 din 30 mai 2019
cu privire la modul de eliberare a licențelor, autorizațiilor, permisiunilor, aprobărilor și
a altor acte cu caracter permisiv ale Băncii Naționale a Moldovei, cu modificările și
completările ulterioare, ca fiind ilegale.

În motivarea acțiunii CA „Intact Asigurări Generale” SA a indicat că, este o
societate de asigurări care își desfășoară activitatea pe teritoriul Republicii Moldova în
corespondere cu prevederile Legii nr. 92/2022 cu privire la activitatea de asigurare sau
de reasigurare.

A menționat că, procedura privind avizarea nivelului reținerii proprii al
asigurătorului este determinată în Regulamentul privind cerințele față de programul de

reasigurare al asiguratorului, regulile de contractare a reasigurărilor și condițiile avizării nivelului reținerii proprii al asiguratorului, aprobat prin hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 30/12/2023, aplicabil speței în virtutea prevederilor art. X alin. (6) din Legea nr. 214/2023 privind modificarea unor acte normative (asigurarea transferului de atribuții conform Legii nr. 178/2020 pentru modificarea unor acte normative).

În contextul prevederilor art. 96 alin. (6) și alin. (12) din Legea nr. 92/2022, prin cererea nr. 2073 din 24 noiembrie 2023 CA „Intact Asigurări Generale” SA a solicitat Băncii Naționale a Moldovei avizarea nivelului reținerii proprii anuale aferent riscurilor transmise în reasigurare, comunicând în acest sens autorității pârâte toate actele necesare, prevăzute de Regulamentul nr. 30/12/2023.

Prin scrisoarea nr. 09-02114/380/6743 din 23 decembrie 2023 Banca Națională a Moldovei a refuzat în avizarea nivelului reținerii proprii al CA „Intact Asigurări Generale” SA.

În argumentarea refuzului său, autoritatea pârâtă a invocat că Programul de reasigurare comunicat de către reclamantă în anexă la cererea nr. 2073 din 24 noiembrie 2023, nu asigură în mod continuu: existența condițiilor de asigurare pentru clasele de asigurări subscrise și a expunerilor agregate pentru riscurile subscrise pe clase de asigurări; stabilirea limitelor sumelor asigurate pe clase de asigurare, care vor face obiectul reasigurărilor obligatorii; stabilirea criteriilor de selectare a reasigurărilor facultative; principiile de gestionare a riscului de lichiditate, în cazul necompensării la timp a despăgubirilor datorate de reasigurator, fapt care contravine prevederilor pct. 7 subpct. 1) - subpct. 3) și subpct. 5) din Regulamentul nr. 30/12/2023.

La fel, a arătat autoritatea pârâtă că Programul de reasigurare pentru care s-a solicitat avizare nu corespunde nici prevederilor de la pct. 8 subpct. 1) - subpct. 3) și pct. 15 subpct. 12) din Regulamentul nr. 30/12/2023.

Nefiind de acord cu soluția cuprinsă în scrisoarea nr. 09-02114/380/6743 din 23 decembrie 2023, la data de 29 decembrie 2023 CA „Intact Asigurări Generale” SA a formulat cerere prealabilă, solicitând anularea refuzului Băncii Naționale a Moldovei privind avizarea nivelului reținerii proprii al CA „Intact Asigurări Generale” SA, refuz materializat prin scrisoarea Băncii Naționale a Moldovei nr. 09-02114/380/6743 din 23 decembrie 2023.

Examinând cererea prealabilă formulată de către reclamantă, prin hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 24 din 29 ianuarie 2024, autoritatea pârâtă a anulat decizia Băncii Naționale a Moldovei privind refuzul în avizarea nivelului reținerii proprii anuale aferent riscurilor transmise în reasigurare al CA „Intact Asigurări Generale” SA, expus în scrisoarea BNM nr. 09-02114/380/6743 din 23 decembrie 2023, a refuzat în avizarea nivelului reținerii proprii anuale aferent riscurilor transmise în reasigurare al CA „Intact Asigurări Generale”, indicând despre posibilitatea depunerii repetate a setului de acte în vederea obținerii avizului obligatoriu pentru nivelul reținerii proprii anuale aferent riscurilor transmise în reasigurare al CA „Intact Asigurări Generale” SA.

Reclamanta a invocat că din argumentarea reținută în temeiul hotărârii Comitetului executiv al BNM nr. 24 din 29 ianuarie 2024 nu rezultă care au fost raționamentele pentru anularea deciziei Băncii Naționale a Moldovei privind refuzul în avizarea nivelului reținerii proprii anuale aferent riscurilor transmise în reasigurare al CA „Intact

Asigurări Generale” SA, expusă în scrisoarea BNM nr. 09-02114/380/6743 din 23 decembrie 2023.

Concomitent, din argumentarea autorității pârâte reținută în hotărârea Comitetului executiv al BNM nr. 24 din 29 ianuarie 2024 se constată că, în cadrul acestei proceduri administrative, autoritatea pârâtă a aplicat prevederile hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei 155 din 30 mai 2019 cu privire la modul de eliberare a licențelor, autorizațiilor, permisiunilor, aprobărilor și a altor acte cu caracter permisiv ale Băncii Naționale a Moldovei în partea care se referă la competența membrului Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei în subordinea căruia se află Departamentul supraveghere bancară de a hotărî cu privire la eliberarea avizului pentru nivelul reținerii proprii a asigurătorului / reasiguratorului.

Societatea reclamantă consideră că atât refuzul BNM în avizarea nivelului reținerii proprii materializat prin scrisoarea BNM nr. 09-02114/380/6743 din 23 decembrie 2023, cât și hotărârea Comitetului executiv al BNM nr. 24 din 29 ianuarie 2024, de rând cu hotărârea Comitetului executiv al BNM nr. 155 din 30 mai 2019 cu privire la modul de eliberare a licențelor, autorizațiilor, permisiunilor, aprobărilor și a altor acte cu caracter permisiv ale Băncii Naționale a Moldovei, sunt ilegale, fiind pasibile anulării.

Menționează că, societatea reclamantă este destinatarul actului administrativ individual defavorabil contestat prin această acțiune, procedura administrativă fiind inițiată la cererea societății reclamante nr. 2073 din 24 noiembrie 2023, prin care societatea reclamantă a solicitat autorității pârâte emiterea actului administrativ favorabil - avizul asupra nivelului reținerii proprii din Programul de reasigurare pentru anul 2024, societatea reclamantă fiind subiect al procedurii administrative finalizată cu actul administrativ individual defavorabil aici contestat.

Prin urmare, societatea reclamantă este titularul dreptului vătămat revendicat în cadrul acestei acțiuni de contencios administrativ, atât timp cât obiect al acțiunii este actul administrativ individual defavorabil emis de către Banca Națională a Moldovei aici contestat, precum în raport cu societatea reclamantă autoritatea pârâtă a aplicat prevederile actului normativ - hotărârea Comitetului executiv nr 155/2019 în partea care se referă la competența unipersonală a unui membru al Comitetului executiv de a emite actul permisiv prevăzut la art. 96 alin. (12) din Legea nr. 92/2022 și Regulamentul nr. 30/12/2023.

A mai indicat că, la desfășurarea procedurii administrative respective, autoritatea publică pârâtă a fost ținută să respecte aceste principii pornind de la limitele de competență atribuite acesteia prin Legea nr. 548/1995, completate cu prevederile din Legea nr. 214/2023 și prevederile din Legea nr. 92/2022 și actele normative emise pentru punerea în aplicare a acestei legi, fiind obligată, în același timp să respecte și să urmărească asupra caracterului legal, eficient și proporțional al procedurii administrative inițiate și soluției adoptate pe marginea solicitărilor societății reclamante.

La caz, constată că în corespundere cu prevederile Legii nr. 178/2020, pusă în aplicare inclusiv prin Legea nr. 214/2023, din 1 iulie 2023, Banca Națională a Moldovei a preluat competența de supraveghere și reglementare a activității societăților de asigurare și / sau de reasigurare, din această dată fiind obligată să aplice și să respecte, de rând cu prevederile Legii nr. 548/1995 și altor acte normative aferente activităților de supraveghere bancară, și prevederile Legii nr. 92/2022 și actele normative emise în

aplicarea acestei legi, care determină cadrul legal aferent activităților desfășurate de entitățile care cad sub incidența acestei legi.

Cu referire la ilegalitatea refuzului autorității pârâte de a aviza nivelul reținerii proprii anuale al societății reclamante conform Programului de reasigurare pentru anul 2024, comunicat în anexă la scrisoarea nr. 2073 din 24 noiembrie 2023, astfel cum acesta s-a materializat prin scrisoarea BNM nr. 09-02114/380/6743 din 23 decembrie 2023, reclamanta a reiterat criticile sale din cererea prealabilă nr. 2296 din 29.12.2023, potrivit cărora, la emiterea acestui act administrativ autoritatea pârâtă a încălcat prevederile art. 94 Cod administrativ.

În speță, prin scrisoarea nr. 2252 din 21 decembrie 2023, societatea reclamantă a solicitat autorității pârâte audierea sa în eventualitatea în care autoritatea va intenționa să emită un act administrativ defavorabil, inclusiv având în vedere că societatea a luat act de neconformitățile constatate prin scrisoarea BNM nr. 09-02114/360/6602 din 15 decembrie 2023 și a ajustat Programul de reasigurare corespunzător acestor observații.

Din cuprinsul scrisorii BNM nr. 09-02114/380/6743 din 23 decembrie 2023 rezultă că autoritatea pârâtă a desconsiderat acțiunile societății reclamante în vederea înlăturării neconcordanțelor sesizate, concluzionând eronat că Programul de reasigurare pentru anul 2024 rectificat este de fapt unul nou, care urma a fi comunicat autorității pentru avizare într-o procedură distinctă de cea avută în desfășurare. A remarcat că nici Legea nr. 92/2022 și nici Regulamentul nr. 30/12/2023 nu determină procedura de înlăturare a neajunsurilor constatate la documentația comunicată în anexă la cererea pentru emiterea actului administrativ avut în vedere în contextul acestei proceduri administrative.

Cu toate acestea din cuprinsul prevederilor pct. 19 din Regulamentul nr. 30/12/2023, interpretat și aplicat în coroborare cu prevederile art. 85 alin. (2) și art. 87 alin. (1) Cod administrativ, se poate deduce că în eventualitatea în care autoritatea consideră că informația comunicată de asigurător nu este suficientă pentru luarea deciziei de avizare a nivelului reținerii proprii sau este necesară rectificarea documentației în sensul înlăturării eventualelor neconcordanțe constatate în procesul constatării stărilor de fapt, autoritatea pârâtă poate solicita comunicarea informației sau a documentației suplimentare, eventual a documentației rectificate în concordanță cu criteriile stabilite prin Regulamentul nr. 30/12/2023.

Astfel, pornind de la efectul notificării BNM nr. 09-02114/360/6602 din 15 decembrie 2023, societatea reclamantă a înlăturat neconcordanțele constatate în cadrul evaluării Programului de reasigurare și a solicitat audierea până la emiterea eventualului act administrativ individual defavorabil, însă autoritatea pârâtă nu a luat în considerare această cerere, fiind emisă decizia de refuz în avizarea nivelului reținerii proprii, decizie materializată prin scrisoarea BNM nr. 09-02114/380/6743 din 23 decembrie 2023.

Cu referire la hotărârea Comitetului executiv al BNM nr. 24 din 29 ianuarie 2024, menționează că și aceasta nu satisface standardul de legalitate, fiind pasibilă anulării. Or din argumentarea actului administrativ criticat, reclamanta constată că prin hotărârea Comitetului executiv al BNM nr. 24 din 29 ianuarie 2024 autoritatea pârâtă, de fapt, nu a examinat cererea prealabilă depusă de către societatea reclamantă la 29 decembrie 2023, or în motivarea care însoțește concluziile autorității din acest act administrativ nu se face nici o referire la soluția adoptată pe marginea acestei cereri prealabile, este aceasta admisă sau respinsă, așa cum cere art. 167 alin. (1) Cod administrativ.

Din dispoziția pct. 1 din hotărârea Comitetului executiv al BNM nr. 24 din 29 ianuarie 2024, se deduce că anularea deciziei de refuz în avizarea nivelului reținerii proprii materializat prin scrisoarea BNM nr. 09-02114/380/6743 din 23 decembrie 2023 este motivată de criticile societății reclamante cu referire la negarea obligației de audiere a acesteia din urmă și neluarea în considerare a înlăturării de către societatea reclamantă a neconcordanțelor constatate în cadrul procedurii inițiale de evaluare a Programului de reasigurare, însă această concluzie nu se regăsește nici în motivarea și nici în dispozițiile actului administrativ individual defavorabil contesta.

Mai mult, din motivarea hotărârii Comitetului executiv al BNM nr. 24 din 29 ianuarie 2024, se înțelege că autoritatea pârâtă, în cadrul procedurii de examinare a cererii prelabile, a reluat procedura administrativă finalizată prin scrisoarea BNM nr. 09-02114/380/6743 din 23 decembrie 2023 și a desfășurat evaluarea independentă a corespunderii Programului de reasigurare al CA „Intact Asigurări Generale” SA, finalmente fiind refuzat repetat în emiterea avizului pentru nivelului reținerii proprii al asigurătorului.

După cum se desprinde din cuprinsul acestui act administrativ individual defavorabil, de data aceasta autoritatea pârâtă a concluzionat că deși societatea reclamantă a înlăturat doar în parte neconcordanțele constatate inițial la Programul de reasigurare pentru anul 2024 și a prezentat un Program de reasigurare revizuit, nici acesta din urmă nu ar corespunde prevederilor Regulamentului nr. 30/12/2023 în partea care se referă la: modalitățile de implementare a strategiilor de activitate; criteriile de selectare a reasuratorilor pentru clasele de asigurări facultative; concretizarea mărimii totale a răspunderii asigurătorului cu descrierea structurii Programului de reasigurare; gestionarea și evaluarea riscurilor și datele financiare ale reasuratorilor selectați, criterii care s-ar cere a fi respectate prin prisma prevederilor pct. 7 și pct. 8 din Regulamentul nr. 30/12/2023.

Menționează că, preliminar la emiterea acestui din urmă act administrativ individual defavorabil, prin scrisoarea nr. 09-02114/233 din 15 ianuarie 2024 autoritatea pârâtă a invitat societatea reclamantă pentru audieri, fiind indicat în scrisoarea respectivă despre subiectul audierilor - faptele și circumstanțele relevante în contextul cererii prelabile din 29 decembrie 2023. În cadrul ședinței de audiere desfășurată la data de 16 ianuarie 2024, participanții la aceasta s-au rezumat la criticile formulate în cererea prelabilă asupra refuzului în avizarea reținerii proprii, fără ca autoritatea pârâtă să pună în discuție eventuale obiecții noi sau neconcordanțe suplimentare constatate în cadrul evaluării repetate a Programului de reasigurare pentru anul 2024, inclusiv a Programului de reasigurare revizuit și comunicat la lucrările procedurii administrative la 21 decembrie 2023.

La fel stau lucrurile și în cazul celui de-al doilea argument al societății reclamante invocat în susținerea cererii prelabile - neluarea în considerare a înlăturării, chiar și parțiale a neconcordanțelor sesizate prin notificarea BNM nr. 09-02114/360/6602 din 15 decembrie 2023. Iar în acest caz, tot în cadrul procedurii prelabile autoritatea pârâtă putea remedia viciul sesizat și, în cazul în care argumentele societății reclamante din cererea prelabilă nu sunt suficiente pentru a modifica soluția dată prin actul administrativ contestat în procedură prelabilă, autoritatea pârâtă putea doar să respingă cererea prelabilă ca fiind neîntemeiată, nefiind în măsură să emită un act administrativ

individual defavorabil asupra cererii nr. 2073 din 24 noiembrie 2023, respinsă prin actul administrativ individual defavorabil emis inițial.

La soluționarea cererii prealabile declarată de către societatea reclamantă, autoritatea pârâtă a dat o interpretare eronată prevederilor art. 167 Cod administrativ. Or, pornind de la prevederile art. 19 Cod administrativ, cererea prealabilă este acea instituție care oferă o cale de soluționare extrajudiciară a litigiului administrativ, care implică consecințe juridice distincte, legiuitorul reglementând distinct procedura examinării și soluționării cererii prealabile.

La caz, scopul cererii prealabile formulată de către societatea reclamantă la 29 decembrie 2023, pornind de la prevederile art. 162 alin. (1) Cod administrativ, a fost verificarea legalității refuzului autorității pârâte în avizarea nivelului reținerii proprii pentru anul 2024 materializat prin scrisoarea BNM nr. 09-02114/380/6743 din 23 decembrie 2023 și emiterea, în consecință a actului administrativ individual favorabil solicitat prin cererea nr. 2073 din 24 noiembrie 2023.

Temeiul depunerii cererii prealabile din 29 decembrie 2023 este cel prevăzut la art. 166 Cod administrativ conform căruia cererea prealabilă se depune numai dacă persoana își revendică drepturile încălcate prin emiterea sau respingerea emiterii unui act administrativ individual. În situația în care prin scrisoarea BNM nr. 09-02114/380/6743 din 23 decembrie 2023 autoritatea pârâtă deja a refuzat în emiterea actului administrativ individual favorabil - avizarea nivelului reținerii proprii al CA „Intact Asigurări Generale” SA pentru anul 2024, pretențiile din cererea prealabilă s-au limitat exclusiv la verificarea legalității acestui act administrativ individual defavorabil și emiterea actului administrativ individual favorabil solicitat.

Interpretând sistemic prevederile art. 166 cu art. 162 alin. (1) Cod administrativ, constată că, prin scrisoarea BNM nr. 09-02114/380/6743 din 23 decembrie 2023, societatea reclamantă a fost vătămată în dreptul său prin respingerea cererii privind emiterea actului administrativ individual favorabil, iar prin cererea prealabilă s-a solicitat exclusiv verificarea legalității anume a acestui act administrativ individual defavorabil prin care s-a refuzat în emiterea avizului / avizarea nivelului reținerii proprii, autoritatea pârâtă nefiind în măsură, în cadrul procedurii prealabile, să emită un alt act administrativ individual defavorabil asupra fondului cererii de emitere a actului administrativ favorabil.

Or, odată ce autoritatea pârâtă prin decizia asupra cererii prealabile s-a expus pe fondul cererii de emitere a actului administrativ individual favorabil, a făcut imposibilă recurgerea societății reclamante la remediul legal de verificare a legalității acestui din urmă act administrativ individual defavorabil - procedura prealabilă cerută expres de art. 11 alin. (51) din Legea nr. 548/1995.

Constată că în cadrul acestei spețe, prin emiterea de către autoritatea pârâtă a hotărârii Comitetului executiv al BNM nr. 24 din 29 ianuarie 2024, autoritatea pârâtă, de fapt, nu a emis o decizie asupra cererii prealabile, dar a emis un nou act administrativ individual defavorabil care putea lua ființă doar în virtutea finalizării procedurii prealabile printr-o decizie de admitere a cererii prealabile și redeschidere a procedurii administrative inițiale.

Cu referire la hotărârea Comitetului executiv al BNM nr. 155 din 30 mai 2019 cu privire la modul de eliberare a licențelor, autorizațiilor, permisiunilor, aprobărilor și a altor acte cu caracter permisiv ale Băncii Naționale a Moldovei (în continuare -

Hotărârea BNM nr. 155/2019), menționează că, este un act normativ emis de Banca Națională a Moldovei prin care Comitetul executiv al BNM distribuie/ determină propria competență funcțională și competența decizională a membrilor organelor de conducere ale autorității pârâte în emiterea / semnarea actelor administrative individuale, inclusiv a actelor permissive (licențe, autorizații, permisiuni, avize etc.).

Acest act normativ este pus, inter alia, în temelia scrisorii BNM nr. 09-02114/380/6743 din 23 decembrie 2023 și Hotărârii Comitetului executiv al BNM nr. 24 din 29 ianuarie 2024, acesta fiind actul normativ în temeiul căruia refuzul în avizarea nivelului reținerii proprii pentru anul 2024 al societății reclamante este emis de către viceguvernatorul BNM.

Conform prevederilor pct. 1.5 subpct. 5) lit. e) din hotărârea BNM nr. 155/2019, membrul comitetului executiv în subordinea căruia se află departamentul supraveghere bancară hotărăște cu privire la eliberarea avizului pentru nivelul reținerii proprii a societății de asigurare sau de reasigurare.

Societatea reclamantă consideră că hotărârea BNM nr. 155/2019 este ilegală și urmează a fi anulată, deoarece aceasta este emisă în afara competențelor Comitetului executiv al BNM prevăzute la art. 27 din Legea nr. 548/1995, în situația în care în condițiile art. 22 alin. (4) din Legea nr. 548/1995, Comitetul executiv exercită conducerea executivă a Băncii Naționale și asigură realizarea independentă a atribuțiilor de bază ale acesteia, în modul stabilit de lege.

Altfel spus, Comitetul executiv al BNM este ținut să exercite atribuțiile Băncii Naționale în modul stabilit de lege și în situația în care Legea nr. 92/2022, inclusiv Regulamentul nr. 30/12/2023 prevăd că supravegherea și reglementarea activității societăților de asigurare se exercită de Banca Națională a Moldovei, ale cărei organe de conducere în conformitate cu prevederile art. 22 alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 548/1995 sunt Consiliul de supraveghere și Comitetul executiv, ambele fiind organe colegiale, delegarea competenței de emitere a actelor administrative individuale către membrii individual ai acestor organe colegiale, este contrară legii.

Mai mult, această delegare / transfer de competență vine în contradicție și cu prevederile art. 132 alin. (1) Cod administrativ care determină că, prin emiterea unui act administrativ individual se înțelege atât emiterea lui de către prim-ministru și autoritățile publice cu conducere unipersonală, cât și adoptarea lui de către Guvern și autoritățile publice cu conducere colegială.

Corespunzător, având în vedere prevederile art. 22 alin. (1) din Legea nr. 548/1995, se înțelege că actele administrative individuale a căror emitere este dată prin lege în competența Băncii Naționale a Moldovei se vor emite doar de organul colegial competent al Băncii Naționale a Moldovei, adică de Comitetul executiv al BNM, care în condițiile art. 22 alin. (4) din Legea nr. 548/1995, exercită conducerea executivă a Băncii Naționale și asigură realizarea independentă a atribuțiilor de bază ale acesteia, în modul stabilit de lege.

Pe cale de consecință, constată că, la caz, autoritatea pârâtă a acționat în raport cu societatea reclamantă depășind limitele dreptului discreționar la desfășurarea procedurii administrative, dând o interpretare defavorabil extensivă prevederilor Regulamentului nr. 30/12/2023 reținut în temelia actului administrativ contestat, pretins încălcate de către societatea reclamantă, autoritatea pârâtă a acționat în afara limitelor dreptului discreționar, desfășurând o activitate administrativă arbitrară și improprie regulilor

prescrise de lege, toate acestea finalizând cu emiterea unui act administrativ individual defavorabil nelegal și pasibil anulării.

Tot aici, constată că în cadrul acestei proceduri administrative autoritatea pârâtă a desfășurat activitatea administrativă punând în temelia acestei activități inclusiv un act normativ care este contrar legii și care nu satisface standardul de legalitate, inclusiv din perspectiva publicității, obligativității și opozabilității acestuia.

Prin încheierea din 29 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău s-a declarat inadmisibilă acțiunea depusă de CA „Intact Asigurări Generale” SA împotriva Băncii Naționale a Moldovei, în temeiul art. 207 alin. (1) și alin. (2) lit. e) Cod administrativ.

Nefiind de acord cu încheierea din 29 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, la 19 mai 2024 CA „Intact Asigurări Generale” SA, reprezentată de avocatul Angela Popil, a contestat-o recurs, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că prima instanță, declarând inadmisibilă acțiunea, a interpretat eronat normele de drept procedural referitor la condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contencios administrativ.

În acest sens, recurenta a indicat că în speța supusă examinării instanța de contencios administrativ a fost chemată să verifice și să determine stările de fapt care s-au derulat în cadrul procedurii administrative finalizate cu hotărârea Comitetului executiv al BNM nr. 24 din 29 ianuarie 2024, indiferent de soluțiile adoptate ulterior de către autoritatea intimată în cadrul altor proceduri administrative. Or, deși instanța de fond a reținut că actele administrative individuale defavorabile contestate nu mai produc efecte juridice deoarece ar fi anulate, cu excepția pct. 1 din hotărârea Comitetului executiv al BNM nr. 24 din 29 ianuarie 2024, prin care s-a anulat decizia Băncii Naționale a Moldovei privind refuzul avizării nivelului reținerii proprii anuale aferent riscurilor transmise în reasigurare a CA „Intact Asigurări Generale” SA, expusă în scrisoarea BNM nr. 09-02114/380/6743 din 23 decembrie 2023, nu a fost invocat și nici nu a fost administrat la lucrările dosarului un alt act administrativ prin care hotărârea Comitetului executiv al BNM nr. 24 din 29 ianuarie 2024 să fie retrasă, revocată sau anulată într-un alt mod, așa cum ar rezulta din prevederile art. 139 alin. (3) Cod administrativ.

Recurenta consideră că instanța de contencios administrativ nu poate lăsa în vigoare un act administrativ individual defavorabil ilegal, invocând în temelia concluziilor sale prevederile art. 139 alin. (3) Cod administrativ, potrivit cărora, un act administrativ individual rămâne valabil atât timp cât nu este retras, revocat sau anulat într-un alt mod ori nu s-a consumat prin expirarea timpului sau într-un alt mod.

Până la aceasta dată, hotărârea Comitetului executiv al BNM nr. 24 din 29 ianuarie 2024 nu este revocată, retrasă sau altfel anulată, nefiind nici consumată prin expirarea timpului sau în alt mod.

Mai mult, verificarea legalității deciziei de refuz în avizarea reținerii proprii pentru anul 2024 a CA „Intact Asigurări Generale” SA, materializată în scrisoarea BNM nr. 09-02114/380/6743 din 23 decembrie 2023, a fost solicitată în contextul în care anume acesta este actul administrativ individual emis în cadrul procedurii administrative inițiate la 24 noiembrie 2024, unde prin acțiunea dedusă judecății s-a solicitat anularea deciziei autorității intimăte emisă asupra cererii prealabile declarată de către recurentă

împotriva deciziei din scrisoarea BNM nr. 09-02114/380/6743 din 23 decembrie 2023 - hotărârea BNM nr. 24 din 29 ianuarie 2024.

Recurenta susține că din cererea de chemare în judecată rezultă evident că societatea recurentă critică, în principal, activitatea administrativă desfășurată de autoritatea intimată la emiterea hotărârii Comitetului executiv al BNM nr. 24 din 29 ianuarie 2024, solicitând instanței de contencios administrativ să stabilească dacă urmare a examinării cererii prealabile și aparenței admiterii acesteia cu anularea actului administrativ contestat în procedură prealabilă, autoritatea pârâtă corect și legal, prin același act administrativ prin care a soluționat cererea prealabilă, putea să soluționeze fondul cererii declanșatoare a procedurii administrative, lipsind astfel societatea recurentă de posibilitatea valorificării drepturilor sale inerente procedurii administrative, inclusiv dreptul de a contesta în procedură prealabilă acest ultim act administrativ individual defavorabil (pct. 2 din Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr. 24 din 29 ianuarie 2024).

De asemenea, susține recurenta că este eronat să se afirme că hotărârea Comitetului executiv al BNM nr. 155/2019 nu este un act normativ care poate fi supus controlului normativ în cadrul unei proceduri de contencios administrativ de control, normativ și că acest act nu este un act normativ care ar produce efecte erga omnes.

Recurenta consideră că, în situația în care instanța de fond susține în concluziile sale că Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr. 155/2019 este anume un act care emană de la această autoritate, având drept scop și destinație, punerea în executare a prevederilor Legii nr. 548/1995, în opinia noastră această hotărâre este act administrativ normativ a cărui legalitate poate fi obiect al controlului normativ în sensul Codului administrativ.

Prin referința depusă la 05 iunie 2024 intimata Banca Națională a Moldovei a solicitat de a declara recursul inadmisibil.

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează încheierea contestată emisă la 29 aprilie 2024 a fost notificată reprezentantului SC „Intact Asigurări Generale” SA, avocatului Angela Popil, la data de 03 mai 2024 (f.d. 92). Prin urmare, termenul limită pentru depunerea recursului a expirat la data de 18 mai 2024, însă având în vedere că aceasta a fost zi de sâmbătă și având în vedere regula calculării termenelor de procedură, ultima zi pentru depunerea recursului se consideră data de 20 mai 2024, zi de luni. Prin urmare, recursul depus la data de 19 mai 2024 este în termen.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele

expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acestora.

Studiind materialele dosarului, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii din 29 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă o decizie prin care respinge recursul.

Conform materialelor dosarului, în contextul prevederilor art. 96 alin. (6) și alin. (12) din Legea nr. 92/2022, prin cererea nr. 2073 din 24 noiembrie 2023 CA „Intact Asigurări Generale” SA a solicitat Băncii Naționale a Moldovei avizarea nivelului reținerii proprii anuale aferent riscurilor transmise în reasigurare, comunicând în acest sens autorității pârâte toate actele necesare, prevăzute de Regulamentul nr. 30/12/2023.

Prin scrisoarea nr. 09-02114/380/6743 din 23 decembrie 2023 Banca Națională a Moldovei a refuzat în avizarea nivelului reținerii proprii al CA „Intact Asigurări Generale” SA.

Nefiind de acord cu soluția cuprinsă în scrisoarea nr. 09-02114/380/6743 din 23 decembrie 2023, la data de 29 decembrie 2023 CA „Intact Asigurări Generale” SA a formulat cerere prealabilă, solicitând anularea refuzului Băncii Naționale a Moldovei privind avizarea nivelului reținerii proprii al CA „Intact Asigurări Generale” SA, refuz materializat prin scrisoarea Băncii Naționale a Moldovei nr. 09-02114/380/6743 din 23 decembrie 2023.

Examinând cererea prealabilă formulată de către reclamantă, prin hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 24 din 29 ianuarie 2024, autoritatea pârâtă a anulat decizia Băncii Naționale a Moldovei privind refuzul în avizarea nivelului reținerii proprii anuale aferent riscurilor transmise în reasigurare al CA „Intact Asigurări Generale” SA, expus în scrisoarea BNM nr. 09-02114/380/6743 din 23 decembrie 2023, a refuzat în avizarea nivelului reținerii proprii anuale aferent riscurilor transmise în reasigurare al CA „Intact Asigurări Generale”, indicând despre posibilitatea depunerii repetate a setului de acte în vederea obținerii avizului obligatoriu pentru nivelul reținerii proprii anuale aferent riscurilor transmise în reasigurare al CA „Intact Asigurări Generale” SA.

Din argumentarea autorității pârâte reținută în hotărârea Comitetului executiv al BNM nr. 24 din 29 ianuarie 2024 se constată că, în cadrul acestei proceduri administrative, autoritatea pârâtă a aplicat prevederile hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei 155 din 30 mai 2019 cu privire la modul de eliberare a licențelor, autorizațiilor, permisiunilor, aprobărilor și a altor acte cu caracter permisiv ale Băncii Naționale a Moldovei în partea care se referă la competența membrului Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei în subordinea căruia se află Departamentul supraveghere bancară de a hotărâi cu privire la eliberarea avizului pentru nivelul reținerii proprii a asigurătorului / reasiguratorului.

Societatea reclamantă, considerând că atât refuzul BNM în avizarea nivelului reținerii proprii materializat prin scrisoarea BNM nr. 09-02114/380/6743 din 23 decembrie 2023, cât și hotărârea Comitetului executiv al BNM nr. 24 din 29 ianuarie 2024, de rând cu hotărârea Comitetului executiv al BNM nr. 155 din 30 mai 2019 cu

privire la modul de eliberare a licențelor, autorizațiilor, permisiunilor, aprobărilor și a altor acte cu caracter permisiv ale Băncii Naționale a Moldovei, sunt ilegale, s-a adresat cu prezenta acțiune, solicitând anularea lor.

Curtea de Apel Chișinău, în temeiul art. 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ, prin încheierea din 29 aprilie 2024, a declarat inadmisibilă acțiunea în contencios administrativ.

Verificând legalitatea încheierii din 29 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, instanța de recurs o consideră întemeiată, în acest sens indicând următoarele.

În conformitate cu prevederile art. 207 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs. Acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17.

Articolul 189 alin. (1) din Codul administrativ prevede expres că orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Potrivit art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Prin urmare, unul din elementele definitorii ale acțiunii în contencios administrativ este revendicarea unui drept propriu vătămat prin una din formele activității administrative, or, acțiunea în contencios administrativ trebuie să urmărească revendicarea unui drept subiectiv vătămat.

În conformitate cu art. 5 din Codul administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Conform art.10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Articolul 39 alin. (1) și (2) din Codul administrativ garantează controlul judecătoresc al activității administrative și stipulează că acesta nu poate fi îngrădit. Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art. 17 sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanței de judecată competente.

Sub acest aspect completul relevă că prevederile articolului 207 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ urmează a fi aplicate în corespundere cu dispozițiile articolelor 17, 20 și 39 din Codul administrativ.

Instanța de recurs menționează, că sub aspect procesual, accesul liber la justiție se materializează în prerogativele pe care le implică dreptul la acțiune, ca aptitudine legală ce este recunoscută de ordinea juridică oricărei persoane fizice sau juridice care pretinde un drept împotriva unei alte persoane, ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept.

Astfel, pentru a pune pe rol o acțiune în contenciosul administrativ, este necesară îndeplinirea cumulativă a unor condiții de formă și conținut, precum ar fi: respectarea competenței jurisdicționale, existența capacității procesuale, revendicarea unui drept încălcat, etc.

În lipsa revendicării unui drept propriu, în sensul art. 17 din Codul administrativ, acțiunea eșuează testul de admisibilitate conform art. 207 Cod administrativ. Astfel, prevederile art. 17 Cod administrativ, se referă la orice drept subiectiv reglementat de normele dreptului material, deci anume dreptul substanțial reglementează situațiile juridice subiective ce caracterizează statutul juridic al persoanelor care participă la viața juridică. Acest argument impune și raționamentul că, dreptul procedural reglementează doar formele ce necesită a fi respectate pentru a obține pe cale judiciară o protecție a unui drept subiectiv în sensul art. 17 Cod administrativ

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin prezenta acțiune se solicită anularea deciziei Băncii Naționale a Moldovei privind refuzul avizării nivelului reținerii proprii anuale aferent riscurilor transmise în reasigurare a CA „Intact Asigurări Generale” SA expusă în scrisoarea nr. 09-02114/380/6743 din 23 decembrie 2023, a hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 24 din 29 ianuarie 2024 și a hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 155 din 30 mai 2019 cu privire la modul de eliberare a licențelor, autorizațiilor, permisiunilor, aprobărilor și a altor acte cu caracter permisiv ale Băncii Naționale a Moldovei, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel, raportând normele de drept sus-indicate circumstanțelor cauzei, completul specializat reieșind din dispozițiile art. 207 alin. (2) lit. e) în coroborare cu art. 39 alin. (2), art. 17 și art. 189 alin. (1) și alin. (2) Cod administrativ, atestă că, sesizarea instanței de judecată de către orice persoană care în opinia sa revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice, fie prin refuzul autorității administrative de a soluționa în termenul legal o cerere, implică existența obligatorie a două condiții, și anume: existența vătămării unui drept recunoscut de lege a reclamantului și vătămarea dreptului său să fie cauzat printr-un act administrativ, fie prin refuzul autorității administrative de a soluționa în termenul legal o cerere.

În sensul Legii, revendicarea dreptului trebuie să se deducă din susținerile formulate prin acțiunea înaintată în judecată, în conținutul căreia urmează a fi arătată vătămarea dreptului personal, deoarece expresiile utilizate în textul art. art. 17, 39 și 189 Cod administrativ de „drept vătămat” și de „încălcarea unui drept al său” se referă la drepturi subiective concrete, fiind excluse așa numitele drepturi prin ricoșeu, ipotetice, iluzorii sau virtuale, precum și acțiunile populare (*actio popularis*).

Cu referire la pretenția reclamantei privind anularea deciziei Băncii Naționale a Moldovei privind refuzul avizării nivelului reținerii proprii anuale aferent riscurilor transmise în reasigurare a CA „Intact Asigurări Generale” SA, expusă în scrisoarea nr. 09-02114/380/6743 din 23 decembrie 2023 instanța de recurs menționează că în conformitate cu art.139 alin. (3) Cod administrativ, un act administrativ rămâne valabil

atâta timp cât nu este retras, revocat sau anulat într-un alt mod ori nu s-a consumat prin expirarea timpului sau într-un alt mod.

Prin urmare, ca efect al anulării, prin decizia Comitetului executiv al BNM nr. 24 din 29 ianuarie 2024, a deciziei Băncii Naționale a Moldovei privind refuzul avizării nivelului reținerii proprii anuale aferent riscurilor transmise în reasigurare a CA „Intact Asigurări Generale” SA, expusă în scrisoarea nr. 09- 02114/380/6743 din 23 decembrie 2023, instanța de fond just a constatat că aceasta și-a pierdut valabilitatea și, corespunzător, nu mai produce efecte juridice, fapt ce rezultă că, reclamanta nu poate invoca încălcarea unui drept prin activitatea administrativă.

Cu referire la legalitatea hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 24 din 29 ianuarie 2024, prin pct: 1. s-a anulat decizia BNM de a refuza avizarea nivelului reținerii proprii anuale aferent riscurilor transmise în reasigurare a CA „Intact Asigurări Generale” SA nr. 2073 din 24.11.2023, (scrisoarea BNM nr. 09-02114/380/6743 din 23.12.2023); 2. s-a refuzat avizarea nivelului reținerii proprii anual aferent riscurilor transmise în reasigurare a Companiei „INTACT ASIGURĂRI GENERALE” SA la cererea nr. 2073 din 24.11.2023, cu completările ulterioare prin scrisoarea nr. 2252 din 21.12.2023, pe motivul neîndeplinirii cerințelor prevăzute de Regulamentul nr. 30/12/2023 și anume constatarea neconformității programului de reasigurare cu cerințele pct. 7 sbpct. 1) și sbpct. 3), pct. 8 sbpct. I), sbpct. 3) și sbpct. 6). Totodată s-a informat reclamanta că, este în drept să depună o nouă cerere în vederea obținerii avizului obligatoriu a nivelului reținerii proprii anuale, cu anexarea setului de documente obligatorii, în conformitate cu pct. 15 din Regulamentul privind cerințele față de programul de reasigurare al asigurătorului, regulile de contractare a reasigurărilor și condițiile avizării nivelului reținerii proprii al asigurătorului (aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 30/12/2023), inclusiv ținând cont de neconformitățile consemnate în prezenta hotărâre în privința programului de reasigurare.

Astfel, reieșind din materialele cauzei se atestă că, scopul principal al reclamantei este avizarea nivelului reținerii proprii anual aferent riscurilor transmise în reasigurare, însă care la data de 06.03.2024, ca urmare a examinării cererii nou-depuse nr. 191 din 29.01.2024 și a informațiilor prezentate de CA „Intact Asigurări Generale” SA prin scrisoarea 09-02114/78/1313, Banca Națională a Moldovei a avizat nivelul reținerii proprii aferente riscurilor transmise în reasigurare pentru anul 2024 și, astfel, i-a satisfăcut dreptul la această avizare, drept care s-a pretins a fi încălcat de către Banca Națională a Moldovei.

Prin urmare se atestă că, hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 24 din 29 ianuarie 2024 și-a pierdut valabilitatea și nu mai produce efecte juridice pentru reclamantă.

În asemenea circumstanțe, instanța de recurs apreciază ca instanța de fond just a stabilit că odată ce BNM a avizat reținerea proprie din Programul de reasigurare pentru anul 2024 al CA „Intact Asigurări Generale”, astfel se consideră că actele administrative contestate în speță, nu mai produc niciun efect, iar recurenta nu mai poate invoca existența vreunui drept vătămat prin activitatea administrativă desfășurată de către BNM în cadrul procedurii administrative finalizată prin scrisoarea BNM nr. 09-02114/380/6743 din 23 decembrie 2023.

Or, CA „Intact Asigurări Generale” nu poate solicita verificarea legalității deciziei de refuz exteriorizată prin scrisoarea BNM nr. 09-02114/380/6743 din 23 decembrie

2023, atât timp cât aceasta este anulată prin hotărârea BNM nr. 24 din 29 ianuarie 2024, iar acesta din urmă act administrativ individual, prin care s-a refuzat (repetat) în avizarea reținerii proprii, nu mai poate fi obiect al acțiunii în contencios administrativ, deoarece nu mai reprezintă un act administrativ individual defavorabil valabil.

În acest context, potrivit art.189 alin.(1) Cod administrativ admisibilitatea acțiunii este condiționată de revendicarea încălcării unui drept, respectiv, în aceste condiții, reclamanta n-a justificat nici un folos practic pentru admisibilitatea în continuare a acțiunii și neradierea acesteia de pe rolul instanței.

Prin urmare, la caz nu sunt întrunite condițiile de încălcare a dreptului vătămat prin activitatea administrativă a Băncii Naționale a Moldovei, or, prin admiterea acțiunii depuse de către CA „Intact Asigurări Generale” SA privind anularea deciziei Băncii Naționale a Moldovei privind refuzul avizării nivelului reținerii proprii anuale aferent riscurilor transmise în reasigurare a CA ”Intact Asigurări Generale” SA expusă în scrisoarea nr. 09- 02114/380/6743 din 23 decembrie 2023 și a Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 24 din 29 ianuarie 2024, a dispărut condiția existenței dreptului vătămat la etapa respectivă, conform art.art.17, 20, 39 și 189 alin.(1) Cod administrativ.

Astfel, acțiunea înaintată de către CA „Intact Asigurări Generale” SA împotriva Băncii Naționale a Moldovei privind anularea deciziei Băncii Naționale a Moldovei privind refuzul avizării nivelului reținerii proprii anuale aferent riscurilor transmise în reasigurare a CA „Intact Asigurări Generale” SA expusă în scrisoarea nr. 09-02114/380/6743 din 23 decembrie 2023 și a hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 24 din 29 ianuarie 2024, nu răspunde exigențelor de admisibilitate, motiv din care urmează a fi declarată inadmisibilă în temeiul art.207 alin.(2) lit.e) Cod administrativ. Or, existența revendicării încălcării unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice, urmează să persiste la toate etapele procesului.

Cu referire la pretenția privind anularea hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 155 din 30 mai 2019, instanța de recurs invocă prevederile art. art.12 Cod administrativ, un act administrativ normativ este actul juridic subordonat legii adoptat, aprobat sau emis de o autoritate publică în baza prevederilor constituționale sau legale, care nu se supune controlului constituționalității și stabilește reguli de aplicare obligatorii pentru un număr nedeterminat de situații identice. Totodată, în sensul art. (2) din Legea cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017, act normativ reprezintă un act juridic adoptat sau emis de o autoritate publică, care are caracter public, obligatoriu, general și impersonal și care stabilește, modifică ori abrogă norme juridice care reglementează nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice și care sunt aplicabile unui număr nedeterminat de situații identice. Iar potrivit art. 4 din aceeași lege, actul normativ are caracter public, obligatoriu, general și impersonal. Prevederile actului normativ sunt executorii, opozabile tuturor subiecților de drept și, în caz de necesitate, sunt impuse prin forța de constrângere a statului.

Diferențierea între actele administrative normative și actele administrative individuale se realizează, atât în funcție de obiectul lor, cât și în raport de criteriul determinabilității persoanelor cărora li se aplică. Astfel, actele normative sunt acea categorie de acte juridice care conțin o regulă, adică un act de aplicabilitate repetată,

asupra unor subiecți de drept nedeterminați, în timp ce actele individuale sunt acea categorie de acte care urmăresc stabilizarea unei situații juridice precise în raport cu un număr relativ restrâns și determinat de subiecți de drept.

Hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 155 din 30 mai 2019 nu reprezintă un act normativ care poate fi supus controlului normativ, în condițiile în care nu este un act erga omnes, nefiind destinat unui cerc indefinit de persoane și nu are o aplicabilitate generală, fiind, de fapt, un act cu caracter intern care determină competența organelor de conducere ale BNM în emiterea și semnarea actelor permissive, licențelor, autorizațiilor, etc din numele autorității.

Prevederile hotărârii nr. 155/2019 sunt obligatorii pentru membrii organelor de conducere ale BNM și angajații BNM și nu stabilesc drepturi sau obligații pentru terțe persoane (aceste drepturi și obligații sunt reglementate de legi și alte acte normative).

Astfel, hotărârea Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei nr. 155 din 30 mai 2019 nu întrunește condițiile de reglementare a conduitei terțelor persoane, inerent unui act normativ potrivit art. 2 și 4 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Acest act al BNM este un act de organizare a activității organelor de conducere și subdiviziunilor BNM adoptat întru executarea legii, dar nu un act normativ în sensul Legii Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, având în vedere elementele indispensabile unui act normativ (caracter public și obligatoriu pentru un număr nelimitat de subiecți, stabilește, modifică ori abrogă norme juridice care reglementează nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice) și procedura prevăzută de lege pentru adoptarea actelor normative.

În astfel de circumstanțe, CA „Intact Asigurări Generale” SA, în acțiunea de contencios administrativ de contestare, nu a indicat expres vreun drept personal vătămat prin contestarea actului susnumit.

Acțiunea înaintată de CA „Intact Asigurări Generale” SA către Banca Națională a Moldovei privind contestarea actelor administrative individuale, nu răspunde exigențelor de admisibilitate, motiv din care just a fost declarată inadmisibilă în temeiul art.207 alin.(2) lit. e) Cod administrativ.

Instanța de recurs consideră neîntemeiate argumentele invocate în recurs, or, deși actul administrativ nu a fost retras, revocat sau anulat într-un alt mod ori nu s-a consumat prin expirarea timpului sau într-un alt mod, așa cum prevede art. 139 alin. (3) Cod administrativ, pentru pierderea valabilității acestuia, totuși actul administrativ și-a pierdut actualitatea prin încetarea valabilității efectelor acestuia în raport cu CA „Intact Asigurări Generale” SA, odată ce cererea cu privire la avizarea nivelului reținerii proprii anuale aferent riscurilor transmise în reasigurare a CA „Intact Asigurări Generale” SA a fost, totuși, admisă și la moment un anumit drept subiectiv al acesteia nu i se mai constată a fi încălcat. Or, după admiterea cererii și emiterea deciziei din 06 martie 2024 situația încălcării drepturilor CA „Intact Asigurări Generale” SA nu s-a mai păstrat, iar aceasta din urmă nu a intervenit în fața instanței cu clarificare asupra dreptului încălcat urmare a faptului avizării pozitive a reținerii proprii pentru anul 2024.

Din considerentul că argumentele invocate atât în acțiune cât și în recurs comportă un caracter abstract și general, fiind bazate pe aprecieri proprii și interpretări subiective care nu identifică temeuri de ilegalitate a actului judecătoresc contestat, recursul urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de fond.

În conformitate cu art. 243 alin.(1) lit.b) și alin.(2) din Codul administrativ,
Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de Compania de Asigurări „Intact Asigurări Generale”
Societate pe Acțiuni, reprezentată de avocatul Angela Popil.

Se menține încheierea din 29 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de
contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de CA „Intact
Asigurări Generale” SA către Banca Națională a Moldovei privind contestarea actelor
administrative individuale.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă